

Motto: Cine nu are memoria istoriei riscă să o repete (George Santayana, filozof spaniol, 1863-1952)

Muzeul Memorial Sighet, strada Corneliu Coposu, nr. 4, județul Maramureș, este parte integrantă a Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței, care mai cuprinde Cimitirul Săracilor (situat la 2,5 km de muzeu) și spațiul expozițional permanent Memoria ca formă de justiție, din București, strada Jean-Louis Calderon, nr. 66, sector 2. Situat pe locul fostei închisori de exterminare a deținuților politici anticomuniști din Sighetu Marmăției, este axul central al Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței ca formă de combatere a ideologiei marxiste de formare a omului nou, cu creierul spălat și totodată, de resuscitare a memoriei românilor și de conștientizare cu privire la represiunea comunistă. Muzeul Memorial Sighet a fost inaugurat oficial la 20 iunie 1997, după mai bine de 3 ani de lucrări intense de restaurare a clădirii fostei închisori și de construire și amenajare a spațiilor adecvate, în prezența unui numeros public și cu un serviciu religios oficiat de preoți - foști deținuți politici. Sub aspect istoric, este de precizat că închisoarea fusese construită în 1897 de către autoritățile austro-ungare ca penitenciar de drept comun, folosit ca atare și în timpul primului și celui de-al doilea război mondial. După 1945, prin Sighet se făcea repatrierea foștilor prizonieri și deportați din Uniunea Sovietică, iar între 1948-1950 au fost închiși aici elevi, studenți și țărani din Rezistența Maramureșeană.

În 1950, Penitenciarul a fost transformat în închisoare de maximă siguranță, în care au fost aduși și încarcerati peste 200 de deținuți politici din rândul foștilor demnitari, miniștri, academicieni, militari, politicieni, preoți - elitele intelectuale, politice, militare, religioase ale țării, mulți trecuți de 60 de ani, cu sau fără sentințe de condamnare, cu toții supuși unui regim de cruntă tortură și exterminare prin bătaie, înfometare, frig, insalubritate, lipsa asistenței medicale, izolare, batjocură, umilință. În perioada mai 1950 - iulie 1955 cât a funcționat ca lagăr de detenție (numit și închisoarea miniștrilor), au murit aici peste 50 de deținuți politici, a căror vină a fost că nu au trecut de partea noului regim totalitar de sorginte bolșevică. Printre personalitățile care și-au pierdut viața

În această temniță, se numără Iuliu Maniu, Constantin I. C. Brătianu, Gheorghe I. Brătianu, Constantin Argetoianu, Mihail Manoilescu, Mihai Racoviță și mulți alții. În iulie 1955, ca urmare a presiunilor externe (România dorea să intre în O.N.U), închisoarea Sighet a revenit la destinația inițială de penitenciar de drept comun, funcționând astfel până în 1975-1977, când a fost dezafectat și folosit ca fabrică de măști și depozite de materiale, într-o continuă degradare și ruinare, ajuns după Revoluție o epavă. În anul 1993, Fundația Academia Civică – condusă de distinsele personalități ale culturii române Ana Blandiana și Romulus Rusan – a preluat ruina fostei închisori politice și, cu eforturi deosebite, inclusiv susținere din partea Consiliului Europei, a transformat-o într-un Muzeu Memorial de valoare inestimabilă, monument unic în felul său, închinat memoriei victimelor comunismului, care s-au jertfit pe altarul luptei împotriva totalitarismului și nedreptății.

Muzeul Memorial Sighet cuprinde 60 de săli expoziționale – tematice și cronologice, dispuse pe trei nivele (parter și două etaje). În camerele de detenție (fostele celule) păstrează elemente de autenticitate ale aspectului inițial al acestora (zidurile, ușile, vizetele, încuietorile), conținând o serie de obiecte originale care ilustrează pe viu istoria acelei epoci. Printre sălile expoziționale cu cea mai mare notorietate și interes la public se numără: Sala Iuliu Maniu (celula în care a murit liderul țărănist); Sala Gheorghe I. Brătianu (în care a fost ucis reputatul istoric); Sala Demnitarilor; Sala Represiunii împotriva Bisericii; Sala Rezistenței din munți; Sala Fenomenul Pitești; Sala Epoca de Aur (a comunismului kitsch); Sala Mișcarea Muncitorească din Valea Jiului 1977 și Brașov 1987; Sala Libertatea pe calea undelor (Europa Liberă); Sala Securitatea 1948-1989 și Sălile Neagra (celulele de izolare neiluminate și răcoroase). În incinta muzeului se găsește un punct de informare – documentare, un stand de cărți, pliante și vederi precum și o modernă sală de conferințe, utilată cu aparatură de redare și traducere, unde periodic se desfășoară simpozioane, dezbateri, seminarii, aplicații, școli de vară și alte manifestări culturale, inclusiv cu participare internațională, dedicate luptei pentru libertate și democrație.

În curtea interioară a muzeului se află un impresionant spațiu de reculegere și rugăciune, constituit dintr-o capelă subpământeană în care, prin crucea decupată în centrul cupolei emană lumina într-un bazin cu lumânări arzând, iar pe pereții rampei de coborâre sunt gravate în andezit fumuriu numele martirilor morți în lagărele comuniste de detenție și deportare. În altă curte interioară a muzeului de la Sighet se găsește un grup statuar reprezentând 18 siluete umane mergând spre zid, conduse de o mână a unui personaj fără cap. În interiorul muzeului mai există și alte opere de artă de mare valoare spirituală și simbolică, donate de autori și familiile acestora precum: tapiseria Libertate te iubim, pictura Înviere, sculptura în bronz Marea Neagră și altele. La 2,5 km distanță de muzeu, în afara orașului (în zona Ciarda), pe o suprafață de 14500 metri pătrați este amplasat Cimitirul Săracilor (amenajat după 1997, parte integrantă a Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței), unde există indicii că ar fi fost îngropați cei peste 50 de morți în închisoarea Sighet. Numărul exact al acestora ca și împrejurările în care au decedat, nu se cunoaște cu exactitate și este imposibil de stabilit după atâtea ani, deoarece comuniștii au avut grijă să șteargă urmele: nu s-au întocmit acte, morții au fost aruncați în gropi comune, familiile nu erau anunțate iar după dezafectare, pereții închisorii au fost văruiți, încăperilor li s-au dat alte destinații etc. Și în incinta cimitirului sunt mai multe opere de artă care evocă tragismul celor întâmplate.

De Ziua Memoriei, care coincide cu Ziua Eroilor Neamului și Înălțarea Domnului, ca de altfel și de Ziua Deținutului Politic (9 martie), atât în muzeu cât și în cimitir se organizează evenimente omagiale în amintirea celor care au murit în lupta contra dictaturii comuniste și ateiste. Muzeul Memorial Sighet are din 9 mai 2013 și o reprezentanță în București (expoziția permanentă Memoria ca formă de justiție, din str. J. L. Calderon) în care locuitorilor și vizitatorilor Capitalei li se prezintă un eșantion alcătuit din 27 de panouri sugestive, ale Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței, care înfățișează aspecte ale luptei anticomuniste, îndemnând la cunoaștere, meditație și neuitare. Evident, Muzeul memorial Sighet are infinit mai multe atracții culturale și spirituale pentru

vizitatorii de toate vârstele, pe care cu căldură îi invităm să le descopere singuri, nu însă înainte de a-i atenționa – în special pe cei tineri (născuți după Revoluția din decembrie 1989), că nu va fi o vizită de plăcere, ci una de cunoaștere a adevăratei istorii a României, cu profunde semnificații și de mare încărcătură emoțională. Este foarte important a ne cunoaște trecutul istoric, cu bunele și relele sale, pentru că așa cum spunea și marele Iorga: “Istoria își bate joc de cei care n-o cunosc, repetându-se!”.

Horățiu Măndășescu

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*